

Visszhang

Vermes Ernő hetilapja

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS KRITIKAI RIPTLAP

Tollhegyzel

Teljes elismeréssel, sőt csodálattal adózunk mindkét csabai mozinak azért a nemes versengésért, amelyet műsoruk összeállítása terén kifejtének. Az, amit ez a két mozi produkál, messze tulszárnyalja a vidéki igényeket és hovatovább egy színvonalra helyezi a két csabai műintézetet a főváros premiérmozijaival. Csak azt nem tudjuk megérteni, miért nem kezdődött ez a nemes versengés akkor, amikor az Apolló megnyílt és miért volt meglehetősen gyenge a műsor mindaddig, amíg a színház meg nem nyitotta kapuit? Talán csak nem azért indult meg ez a példátlan versengés, hogy elvegye a közönség kedvét a színház látogatásától? Mert ha ezért indult, akkor nagyon helytelenül indult. Tudjuk, hogy a magyar színészet válságos helyzetben van a vidéken. És a nagybeteg színészen segíteni kell. Segítségére kell sietnie minden tényezőnek, még a mozinak is. Lám, Gyulán csak vasárnap tart előadást a mozi a színházi szezon alatt. Ennyi segítséget megérdemel a mozitól a színház, mert elvégre mégis csak a színház a mozi ősanyja. És ha nem kapja meg ezt a segítséget, úgy hatalmi szóval kell azt számára megszerezni. A moziknak is, bármily nagy legyen közöttük a verseny, fékezniük kellene a színházi szezon tartamára az iramot. Lehet, hogy tévedünk. Lehet, hogy a mozik akkor is folytatni fogják a szebbnél-szebb magyar filmek bemutatását, ha véget ért a színházi szezon, vagy ha a szezon befejezte előtt lesz kénytelen eltávozni az anyagilag megbukott szintársulat.

Bordás rendőrtanácsos ur helyreigazit

Mi van a drága küldöttségjárással?

„Bajtárs-e a polgármester ur?”

Kunczi bácsit kórházba vitték

Kiadják Debreczeni Miklós verseit

A csabai színház válsága

és sok más érdekes cikk és rovat

Nem csak Sanghájban,
hanem Gyulán is . . .

Gyilkos harcok

egy kis állásért, melynek jövedelme nem éri el egy jobb fajta kereskedősegéd havifizetését

Gyulán harci mezbe öltöztek az emberek. Vajjon miért? Azért, mert dr. Jantsovits Emilt elvitték Szentendrre járásbíróági elnöknek. De ne tessék azt hinni, hogy fegyveres erővel akarják visszahozni a város volt tisztí ügyészét. Az utód megválasztásáért folyik

most a harc. Előbb azon marakodtak, hogy ki pályázhat és ki nem pályázhat. Később kiderült, hogy az is pályázhat, aki nem pályázhatott. Most azután kenyértörésre kerül a dolog.

A határidő lejárt és hatan nyújtották be pályázatukat. Benyújtási

sorrendben a következők:

Dr. Hoffmann Pál, dr. Kovalszky Róbert, dr. Sebestény Péter, dr. Fényes Péter, dr. Pogány Ferenc gyulai ügyvédek és dr. Csaba Mihály volt gyulai ügyvéd, jelenleg Ócsöd község segédjegyzője.

A szerencsés győztes a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába kerül. Fizetése havi 162 pengő. Gyulán egy jobbfaíja kereskedősegéd 200 pengőt kap havonta. Az ügyész, ha 12 évig szolgál, elérheti a VIII. fizetési osztály 1. fokozatát és kaphat 232 pengő havi fizetést. Ekkorára már rég önálló kereskedő lett a segédből.

És ezért az állásért gyilkolják most Gyulán egymást az emberek.

Szeretnénk egy kicsit jóslatni, de ki hallott már előre beszélő Visszhangot? Inkább feladunk egy *hőrkérdést* az érdekelteknek és az egyszerűség kedvéért *mi magunk* adjuk meg rá a válaszokat is.

A kérdés: *Mit vár a választástól?*

Dr. Hoffmann Pál: Ha hívnak — megyek.

Dr. Kovalszky Róbert: Majd csak besegítenek a jó komám a képviselőtestületben.

Dr. Fényes Péter: Engem szeret az egész város . . .

Dr. Pogány Ferenc: De énreám fog szavazni!

Dr. Sebestény Péter: Akkor én nagy ramazurit csinálók!

Dr. Csaba Mihály: En be sem megyek Gyulára korteskedni, így talán inkább megválasztanak.

Dr. Márki Barna alispán: Én csak elnökölök, a kandidáló bizottság jelöl . . .

Szentes Károly főjegyző: Mindig jó katolikus voltam, de most egy kis Pogányt szeretek . . .

És végül választók és jelöltek együtt: *Csak nyugalom, mindnyájan találkozunk — Filippinél!*

gató kilátásba helyezte, hogy „ha ezt a megszegyenítő eljárást azonnal abba nem hagyja, társulatával elhagyja Békéscsabát”. S téves az is, hogy az eljáró detektív azért távozott volna el a színházból, hogy feletteseitől a továbbiakra nézve utasítást kérjen.

Ezzel szemben a való tény az, hogy a színházi titkár elfelejtette közölni a színészekkel a detektívvé történt azt a megállapodást, hogy a színészegyesületi igazolványokat minden színész hozza magával, így hét színész nem hozta magával a tagsági igazolványt, s miután a detektív a színészek egy részénél volt igazolványokat ellenőrizte, a szinigazgató azon kérésére, hogy aznap félegy—egy óra tájban jöjjön a színházba vissza, távozott el a színházból s oda a megjelölt idő letelte után újból visszatért, s a hét tagsági igazolvány leellenőrzése után dolgvégeztével távozott el a színházból, s előjáró hatóságánál ezek után tett jelentést.

6. Tévedésen alapul, hogy a kérdéses ügyben a szinigazgató a Visszhang hetilapnak nyilatkozott volna.

Békéscsaba, 1937. okt. 17-én.

Dr. Bordás Árpád

m. kir. rendőrtanácsos,
a rendőrkapitányság vezetője.

Mi történt október 7-én és 8-án a csabai színházban?

A VISSZHANG október 17-én megjelent számának vezető cikkében a békéscsabai rendőrkapitányságnak a színházzal kapcsolatos működésével foglalkoztunk. Cikkünkhez Kardoss Géza szinigazgató szolgáltatta az információkat. Ezzel a cikkel kapcsolatban a következő átiratot kaptuk a békéscsabai rendőrkapitányság vezetőjétől:

Helyreigazító nyilatkozat.

1. Téves a közlemény azon megállapítása, hogy egy nagybecsereki születésű magyar énekesnő az Idegeneket Ellenőrző Hatóság kése delme folytán nem kapta meg kellő időre munkavállalási igazolványának meghosszabbítását. Ellenben a tény az, hogy a színésznő fellephetésére a Külföldiek Ellenőrző Országos Központi Hatóság folyó hó 7-én még az előadás megkezdése előtt 20.15 órakor azon esztére engedélyezte a színésznő felleptét, s a színésznő részére másnap, vagyis október 8-án a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter ur Kardoss Géza szinigazgatónál 1938. évi augusztus hó 31-ig 12.219 szám alatt — a belügyminisztériumi rádió útján — munkavállalási engedélyt adott.

2. Téves a közleménynek az a kitétele, hogy az államrendőrség

egyik detektívje a Békéscsabán működő szintársulat tagjainak igazolása végett jelent volna meg folyó hó 8-án, pénteken délelőtt a Városi Színházban. Ezzel szemben a tény az, hogy a rendőrhatalóság eljáró detektívje a színházi titkárral még az előző napon történt előzetes megállapodás után a színészegyesületi tagsági igazolványok megtekintése végett jelent meg a színházban a célból, hogy megállapítsa, miszerint a szintársulat minden egyes tagja az Országos Színészegyesület tagja-e.

3. Téves az, hogy az eljáró detektív „Hogy hívták az apját? Hogy hívták az anyját? Mi a vallása? Ilyen és hasonló kérdéseket intézett a színészekhez”. Ezzel szemben való tény az, hogy a detektív csak a színészegyesületi tagsági igazolványokat kérte, melyeket neki a szinigazgató az irodában maga személyesen mutatott be, de a színészekkel egyenként nem tárgyalt.

4. Téves az, hogy az eljáró detektív a szintársulat körében razzizát rendezett volna. Tény az, hogy sem razzia, sem razziaszerű igazoltatás nem történt.

5. Téves a közlemény azon beállítása, hogy a hivatalos eljárásban volt detektív azért nem folytatta az eljárást, mert a szinigaz-

Hallotta? . . .

— hogy a kormányzó felmentette állásától Fernbach Bálint bácskai főispánt és helyébe Latinovics János felsőlházi tagot nevezte ki.

— hogy Eckhardt Tibor a kiscsaba-part népszerű vezére, szenvedélyes ping-pong játékos. Régebben versenyeken is résztvett, de ezt nem tartja mostani prominens helyzetével összeegyeztethetőnek, így hát otthonában szerelt fel asztalt és a feleségével bonyolít le rajta „bajnoki” mérkőzéseket.

— hogy Csehszlovákiából 16 magyar emigránst utasítottak ki, köztük Garbai Sándort, a tanácsköztársaság volt elnökét és Fényes László hírlapíró is.

— hogy a debreceni Tisza István Tudományegyetemen kitüntetéssel avatták a matematika, ábrázoló projektív geometria és csillagászatban doktorává Szeniassy Barnát, a gyulai gimnázium fiatal tanárát.

Ha szereti az igaz szót és bátor kritikát, siessen előfizetni a VISSZHANG-ra!

A NYILVÁNOSSÁG KIZÁRÁSÁVAL MEGJELENŐ „ÖKÖL” ISMÉT BELE- KÖTÖTT BÉKÉSCSABA POLGÁRMESTERÉBE „BAJTÁRS-E A POLGÁRMESTER UR?”

A napokban megjelent az *Ököl* című nyilaskeresztűs röpirat legújabb száma, Az *Ököl* ezuttal a nyilvánosságkizárásával jelent meg, mert a rajta feltüntetett árusítóhelyeken még készpénzfizetés ellenében sem lehetett megvásárolni. Kutatták a vásárló személyét és ha nem találták eléggé megbízhatónak, nem adták neki. Az *Ököl* tehát ezuttal a nyilvánosság kizárásával, vagy legalább is a nyilvánosság korlátozásával jelent meg. Vajjon hogy fog ezután megjelenni, ha életbelép Darányi miniszterelnök kétszakaszos törvényjavaslata, mely a kir. ügyészségek előzetes cenzurája alá helyezi az *Ököl*höz hasonló sajtótermékeket?

A nyilvánosság kizárásával megjelent *Ököl* két cikkében is éles támadást intéz vitéz Jánossy Gyula polgármester ellen. Az egyikben összesűriti és megújítja a polgármester ellen intézett összes régebbi támadásait. Ezzel nem érdemes foglalkozni, úgyis *rágalmazási per lesz belőle*. De a másik cikk már sokkal érdekesebb a vele kapcsolatban megjelent nyilatkozat miatt. Ebben a cikkben azt állítja az *Ököl*, hogy „bizalmatlansági indítvány fekszik vitéz Jánossy Gyula polgármester, patrónus bajtárs ellen a „Gyóni Géza” Bajtársi Egyesület vezérési tábora előtt”. Erre a cikkre válaszképpen *nyílttéri nyilatkozat* jelent meg Békéscsaba jobboldali napilapjának múlt vasárnapi számában. A nyilatkozatnak „*Bajtárs-e a Polgármester ur?*” a címe és azzal kezdődik, hogy

„az egyik helyi időszaki sajtótermék hasábjain egyes felelőtlenül fecsegő, személyes bosszútól sarkalt egyének ismételtén foglalkoznak azzal a viszonyal, amelyik vitéz Jánossy Gyula Polgármester Ur és a Gyóni Géza Bajtársi Egyesület között fennáll.”

Azután hosszadalmas nyilatkozatban veszik védelmükbe a megbántott Polgármester urat (nagy

P-vel és nagy U-val) a nyílttéri közlemény aláírói: dr. Aradszky György volt vezér, Saguly János e. i. vezér és Hortobágyi Jenő e. i. kult. alvezér. Ez idáig rendben volna, sőt nagyon is rendben volna.

Nem lesz gondja, ha „TÖREK VÉS” könyvecskét
szerez — mert minden cikket 7 és fél havi részletre vásárolhat készpénz árban!
Gyulán, Városház-ucca 9. szám alatt.

Kunczi bácsit kórházba vitték, mert saját magán is alkalmazta csodaszerét

Kunczi bácsi, a hírhedt geofizikai csodadoktor, ismét beszélgetett magáról. A vén kúruzlónak le kellett volna ülnie néhány hetet, de nem jelentkezett, detektívek mentek tehát érte és bekisérték a Markó uccai fogházba.

Itt az első emelet 10. számú cellájában helyezték el, egy zsebtolvaj és egy sikkasztó volt a szobatársa. A 75 éves pirosarcu, kossuthszakállas öregur barátságosan elbeszélgetett velük. Este, amikor elérkezett a lefekvés ideje, a 10-es cellából hangos kiáltózás volt hallható, majd a két fogoly dőngetni kezdte a vasajtót. A főfoglár abban a hiszemben, hogy valaki hirtelen rosszul lett, ijedten nyitott ajtót. Ott állott az öreg Kunczi lenge magyarban, hálóingben, a tolvaj és betörő pedig kiáltozni kezdett:

— Nem maradunk egy cellában ezzel az emberrel! Tele van a teste szörnyű sebekkel, biztosan súlyos beteg!

A fogházör megdöbbenve nézte Kunczit, akinek testét sebek és forradások éktelenítették el. Azonnal magánzárkába helyezte el és a csodadoktor ott töltötte az éjszakát. A reggeli orvosi viziten

De van a nyilatkozatnak egy kis bökkenője. Ezek az urak, akik most „egyes felelőtlenül fecsegő, személyes bosszútól sarkalt egyéneknek” nevezik az *Ököl* cikkíróit, eddig a legbarátságosabb viszonyban éltek az *Ököl*-el és annak cikkíróival. Vajjon megszakadt-e köztük ezzel a nyilatkozattal az eddigi lelki közösség, vagy pedig csak a kényes helyzetre való tekintettel ad hoc függesztették fel a barátságot. Erre kíváncsi most Békéscsaba város egész olvasóközönsége, mely — mondanunk sem kell — nem csak *elítéli*, hanem alaposan *unja is már* a polgármester ellen indított sorozatos és alaptalan támadásokat.

csodálkozva kérdezte a fogházorvos a betegek lelketlen vámszedőjétől:

— Mi történt magával? Hol szerezte ezeket a sebeket?

Mire Kunczi büszkén így válaszolt:

— Hát az csak természetes, hogy én magam is használom a saját csodaszérumomat. Testemnek valamennyi porcikáját beoltottam vele, ennek köszönhetem, hogy 75 éves fejjel még sohasem voltam beteg, sőt olyan fiatalnak érzem magamat, hogy *felveszem a versenyt akár egy huszéves legénnyel is!*

A fogházorvos megállapította, hogy Kunczi testén legalább nyolcvan seb és forradás van és rögtön átvitette a csodadoktort a gyűjtőfogház rabkórházába. Most hosszabb ideig nem lesz alkalma, hogy hiszékeny embereken gyakorolja tudományát.

De még önmagán sem.

Hallotta? . . .

— hogy a belügyminiszter Vidovszky László békéscsabai orvost városi orvossá nevezte ki.

— hogy november 7-én lesz a békéscsabai Hubertus-lovaglás a Felvégi-legelön.

Az Aurora Kör kiadja Debreczeny Miklós munkáit

Az Aurora zenei, irodalmi és képzőművészeti kör ezen a héten tartotta évi rendes közgyűlését a békéscsabai Kulturpalota Aurora termében. A közgyűlés tudomásul vette a vezetőség jelentését a zenei, irodalmi és képzőművészeti szakosztályok elmúlt évi sikeres működéséről, ismét megválasztotta a régi tisztikart, betöltötte az irodalmi szakosztály üresedésben lévő elnöki tisztét *Bakó Józseffel*, a nemrég Békéscsabára költözött neves költővel és felhatalmazta az elnökséget az 1937—38 évben is a szokásos *nyolc bérleti hangverseny* megrendezésére. A bérleti hangversenyeken a zeneművészet legkiválóbb nevei szerepelnek. 1938. év áprilisában a kör 25 éves fennállása alkalmából kétnapos jubiláris ünnepséget rendez, mindhárom szakosztály közreműködésével. Az ünnepségek programját most készíti elő az elnökség.

Dr. Korniss Géza kultúratanácsnok, az Aurora Kör elnöke nyitotta meg a közgyűlést. Összinté részvétellel emlékezett meg arról a fájdalmas veszteségről, amely az egyesületet *Debreczeny Miklós* korai és váratlan elhalálózásával érte.

— *Debreczeny Miklós* lelkes és értékes tagja volt körünk választmányának, — mondotta dr. Korniss

Géza — szívesen és készséggel vett részt a szűkebbkörű vezetőség munkájában is, érdeklődését és hasznos tanácsait különösen irodalmi szakosztályunk élvezte. Az ő írói és irodalmi munkássága egyébként túl is lépte e város határait és annak méltó megörökítésére elnöki beszámolómba befejeztével fogok külön javaslatot tenni. Itt csak annyit, hogy *elvezetését mélyen fáljaljuk és emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.*

A közgyűlés tagjai állva hallgatták végig az elnök kegyeletes szavait, majd dr. Korniss Géza javaslatára elhatározta a közgyűlés, hogy

két kötetben az Aurora-Kör kiadja *Debreczeny Miklós* hátrahagyott írásait.

Az irodalmi hagyaték sajtó alá rendezésére három tagu bizottságot küldött ki. E bizottság tagjai *Bakó József*, dr. *Fischer Ferenc*, dr. *Révész Sándor*.

A könyv kiállítását önköltségi áron a *Teván-nyomda* vállalta. A magyar nemzeti nyomtatványkiállításán régebbi kiadásával nagy sikerrel résztvevő békéscsabai nyomda országos híre biztosítja azt, hogy *Debreczeny Miklós* két posthumus könyve tipográfiaiilag is méltó lesz tartalmához.

Megnyugtató

Aludj s ha szíved ép: tovább a rettegés se űzi már nyugalmad. Ó, te boldog; oly szelid a táj, a bakszakáll alig remeg s a póre vágy a domb mögött lohol tovább.

Debreczeny Miklós

hogy társulatommal eltávozom Csabáról, Ellenben tudomásomra jutott, hogy egyes elődeim, kisebb szintársulatok igazgatói, szelvényeket adtak el és azokat nem játszották le a közönségnek. Kijelentem, hogy abban az esetben, ha november elsején eltávoztam volna a városból, a megmaradt szelvényeket visszaváltottam volna és az érték járó összeget a könségnek köszönettel visszafizettem volna.

— De nem akarom, hogy még csak ilyen vonatkozásban is összehasonlítsanak az előző évek szintársulataival és igazgatóival, ezért elhatároztam, hogy azt az időt, melyre a város meghívott, feltétlenül itt töltöm, vagyis november végéig itt fogok játszani. Szinre hozok nagyon sok ujdonságot és egy-két nagyhatásu reprizt is és hiszem, hogy úgy a város vezetősége, mint a csabai közönség is méltányolni fogja művészi törekvéseinket, működésünket és előadásainkat és fokozottabb látogatásával (ami már észlelhető is) fog bennünket kitüntetni, hogy innen is, mint más városokból, kedves emlékekkel távozhassunk.

— *Szeretet, béke és a színház látogatottsága*, ez minden vágyam.

— E szavakkal bucsuzott tőlünk az ágyban fekvő, beteg színigazgató. Szívükből kívánjuk, hogy ez az óhajta mindenkép teljesüljön.

A csabai színház válsága

November végéig nem megy el a szintársulat

Riasztó hírek keltek szárnyra a múlt héten a csabai színház válságáról. A közönség legnagyobb része érthetetlen módon elkerülte a színházat és üres nézőtér előtt folytak az előadások. Pedig *Kardoss Géza* színigazgató és társulata igazán nem szolgált rá erre az érthetetlen közönyre. Elsőrendű színművészek produkáltak kezdettől fogva olyan magas színvonalu előadásokat, aminőkre még nem volt példa a csabai színpadon. Pompás reprizek váltakoztak a mai színpadi termés slágerdarabjaival.

És a közönség fagyos közönye csak nem akart felengedni. *Kardoss* igazgató az apostolok nyugalmával tűrte ezt az ujkori egyiptomi csapást és folytatta rendületlenül apostoli munkáját. Beteg-

ség gyötörte, a nagy deficit nyugtalanította, de ő csak dolgozott tovább. Amikor látta, hogy minden hiábavaló, elhatározta, hogy társulatával együtt itthagya Békéscsabát. Már-már úgy volt, hogy november elsején, vagy legkésőbb 15-én befejezi a reménytelen csabai szezont.

A szintársulat távozási szándéka nagy konsternációt keltett a városban és csodálatos módon napról-napra élénkebben érdeklődött a közönség a színház iránt. Ez arra indította *Kardoss Gézát*, hogy tegyen távozási szándékáról és erre nézve a következőképen nyilatkozott a VISSZHANG szerkesztősége előtt:

— A színház látogatottsága oly gyér, hogy teljes joggal jelenthetem be a város vezetőségének,

szi ujdonságok!

Selyem, bársony, szövet, flanel, különlegességek legolcsóbban

Neumann Márton cégnél Gyulán. — Külön szőnyegosztály. —

Épület- és tűzifa

előnyösen beszerezhető

Löwy és Laufer fakereskedőknél, Gyula.

Mi van a drága küldöttségjárással?

Mi van Góg András elnökjelöltségével?

És mi van a hív szellemben való közlésről szóló törvénytörvényszakasszal? . . .

A város sorsáért állandóan aggodó gyulai hetilapnak nagyon fáj, hogy háromtagu küldöttség utazott Szentendrre dr. Jantsovits Emilhez. Fáj neki, hogy nem olyan ridegen és szeretettelenül bocsátották utnak a város tiszteletrémlő főügyészét, mint ahogy azt „hív-szellemben” közölt közgyűlési tudósításában megírta és különösen fáj neki az, hogy az események nagyon rácsafoltak erre a tudósításra. Mit tesz erre egy Nagy Purifikátor? Cikkét írat (nem ír) lapjában, amelyben egy pár mérgező nyilat lövöldöz az eltávozott főügyész után, majd városának pénzügyi egyensúlyát féltve, remegő hangon kérdi, hogy miért kellett azt a bizonyos köszönő iratot küldöttség útján átnyújtani, a küldöttségjárás sok pénzbe kerül, a posta mindezt elvégezte volna — husz fillérért. Gyula városa nem engedhet meg magának ilyen kiadásokat — dörgi tovább — amikor arra sincs pénze, amire okvetlenül kellene. Itt van például egy szegény rendőr esete, akinek nem jutott nyugdíj. Vagy itt van az ujabban annyira dédelgetett légvédelem, amit teljesen elhanyagol a város. Így menydörög és szórja villámai Gyula város legujabb Jupiterre, azonban. . .

Azonban jön a következő lapszám és benne a polgármester helyreigazító nyilatkozata, amelyből kiderül, hogy a szentendrei deputáció nobilis tagjai nem számították fel utiköltségeiket a városnak és az egész szentendrei intermezzo mindössze 2 pengő 70 fillérrel gyarapította a város kiadásait. A dolog egy kissé kellemetlen, de igaz, amit viszont nem lehetne minden újságíckről elmondani.

Tudunk egy másik helyreigazító közleményről is, amelyik nem jelent meg a szóbanforgó hetilapban és amelyiket azért küldött be a város főjegyzője, mert az újság — a nyilatkozat szerint — nem közölt hív szellemben tudósítást egy szeptember 28-án megtartott büntető tárgyalásról. A lap megtagadta a helyreigazítás közlését és most a bíróság fogja el-

dönteni, hogy közölnie kell-e, vagy nem.

Ezzel azonban nem értek véget a helyreigazítások. A város vezetősége minden egyes esetben helyreigazítást fog követelni azokért az alaptalan támadásokért, amelyek oly gyakran jelennek meg a tiszta erkölcsökre örködő hetilapban. Erre a sorsra jut alighanem az a tudósítás is, amelyet a kisgazdaegyesület közgyűléséről közölt a múlt vasárnap és amelyikben azt állítja, hogy Góg András az egyesület elnökjelöltje, Szentés Károly főjegyző tanácsára nem fogadta el a neki felajánlott elnöki tisztséget.

A tudósításnak erre vonatkozó része drámai párbeszédbe stilizáltan így szólt:

— Nagyon kedvemre való volna ez az elnöki állás. Mit szólsz hozzá Károly bátyám, elfogadjam?

Károly bátya nem sokat gondolkozott. Közismert arcfontora után már közölte is legmagasabb elhatározását:

— Vállald el. De ha beültél az elnöki székbe, első dolgod legyen, hogy kicseréld az ügyvezető igazgatót.

Miután elképzelhetetlennek tartottuk, hogy Góg András suttagó baritonja eljusson a városháza emeletéről a Corvin uccai főhadiszállásra, felkerestük Szentés Károly főjegyzőt és megkérdeztük mi igaz ebből a dologból?

— Hogy mi igaz, — felelte a főjegyző — egy szó sem igaz belőle. Góg András tényleg felkeresett és közölte velem Csizmadia András levelét, de ugyanakkor megmutatta a már megírt és aláírt válaszlevelet is, amelyben köszönettel elhárítja magától a megtiszteltetést és kijelenti a legnagyobb határozottsággal, hogy nem vállalja a kisgazdaegyesület elnöki tisztségét. A cikk velem foglalkozó részének helyreigazítását fogom követelni a szerkesztőségtől.

Ugy látszik, valahol állandó rovat lesz ezekből a helyreigazító nyilatkozatokból.

Hallotta? . . .

— hogy dr. vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla főispán neje teljesen felépült diftériás megbetegedéséből és viruló egészségben érkezett meg férje kíséretében csütörtökön délben Gyuldra.

— hogy a gyulai Bethlen Gábor Szövetség és a Luther Szövetség október 31-én este 8 órakor reformációi emlékünnepeket rendez a Göndöskerti pavillon nagytermében. Az ünnepélyen dr. Mészáros Gábor kórházigazgató, dr. Juhász Nagy Sándor debreceni ref. egyházi főjegyző és dr. Ringbauer Károly tanfelügyelő beszél. Közreműködik a ref. énekkar Kertész Lajos karnagy vezetésével, Szakolczay Erzsébet énekelni fog Sipos Éva zongora kíséretével, dr. Kovalszky Róbert zongorázik, Pfeiffer Ede zeneigazgató hegedülni és dr. Ventilla Sándor szavalni fog.

— hogy legeredményesebben hirdet, ha a Visszhangban hirdet!

Férfi átmenetika	Pengő 25 ⁸⁰
Férfi átmeneti kabát	33 [—]
Férfi raglán	21 ⁶⁰
Férfi gazdaszka	30 [—]
Férfi Bocskay kabát	64 [—]
szőrmegallírral	
Férfi bőrkabát	47 [—]
Férfi esőkabát	17 [—]
Férfiöltöny	29 ⁸⁰
Férfi sportzakkó	
nadrág	32 [—]

Kulpin Divatház

férfi- és fiukészruha-
osztálya

Békéscsaba

SZINHÁZ

A csabai Városi Színház műsora:

Szombat d. u.: **A nászutitárs.**
Szombat este: }
Vasárnap d. u.: } **Gólyaszanatórium.**
Vasárnap este: }
Hétfő: **Érettségi.**
Kedd: **A szűz és a gödölye.**
Szerda: **Gólyaszanatórium.**
Csütörtök: **Romantikus asszony.**
Péntek: **Az orosz kómnó.**

Bucsuhetek

Kissé elhamarkodottan kezdett bucsuzni Kardoss Géza, amikor csalódott a békéscsabai közönség színpártoló hajlamaiban. A kecskeméti színház fűtőberendezését még csak most javítják és így hamarjában, csak kényszerzűnettel tudná megoldani az igazgató a gyors távozást.

Pedig a héten változatos volt a színház műsora. *Lehártól Eise-mannig* váltakoztak a zeneszerzők, közben még prózai bemutatót is kaptunk.

A *Luxemburg grófja* régi melódiáira nagyobb számban is visszaemlékezhetek volna a csabaiak. A régi nagy operettek reprise igen helyes műsorpolitika lenne, ha emellett nem kellene igazat adnunk az előadásról otthonmaradtaknak is. Hiába, a régi muzsikához régi hang is szükséges. Hanggal pedig egyedül *Lenhardt* Ilonka bírja az immár klasszikus valcereket és finálékat.

A *Hódításban*, a mulatságos *Bónyi-vigjátékban* viszont *Bende* Lászlónak volt megérdemelten nagy sikere. Kár, hogy a társulatnál betöltetlen a drámai hősnő szerepköre, a hiány sokszor a prózai előadások rovására megy, amit nehezen pótol egy-két jól megírt és jól eljátszott epizódfigura.

A hét végére az új szubrett, *Kallós Éva* bemutatkozását várják azok, akik járnak a színházba. (f.)

Régi tisztikarát választotta meg újra a Békésmegyei Kisgazdák Egyesülete

Vasárnap délelőtt tartotta meg Orosházán rendes évi közgyűlését a Békésmegyei Kisgazdák Egyesülete. A közgyűlés előtt hetekkel már azt a hírt kolportálták, hogy *Csizmadia* András, az egyesület érdemes elnöke, megrongált egészségi állapota miatt megválnak az elnöki tisztségtől. A lemondás nem következett be, sőt a közgyűlés egyhangulag újra megválasztotta a régi tisztikart.

Elnök lett *Csizmadia* András. Társelnökök: *Drienyovszky* János, *Ravasz* Antal, dr. *Csige Varga* Antal és *B. Szabó* István. Alelnökök: *Megyeri* Sándor, *Asztalos* András és *Göndös* József. Ügyvezető igazgató: dr. *Csige Varga* Antal. Pénztáros: *F. Sal* József. Ellenőrök: *Bohus* Sándor és *Csonka* Péter. Jegyző: *Vörös* Imre.

Az elfogadott határozati javaslatok közt szerepel a Békéscsabai Kisgazdák Egyesületének négy javaslata. Az első a védetség megszűnése után is maximálatni kívánja a kamatot a kisgazdáknál. A másodikban azt kívánják, hogy a vidékről származó OTI és egyéb közbevételek a vidékre kerülje-

nek vissza, főképp építkezési célokra. Azután a telepítés intenzívebb keresztűlvitelét kérik, végül azt, hogy a kisgazdabirtokok ne legyenek elárverezhetők. A Tótkomlói Kisbirtokos Szövetség javaslata szerint a végrehajtásoknál ne csak egyhavi, hanem egyévi élelmiszerszükséglet maradjon foglalatmentesen. Nagy vita kerekedett egy orosházi javaslat körül, mely azt célozta, hogy töröljék a leventekötelezettséget, inkább a katonai szolgálati időt emeljék.

Csizmadia András elnök tiltakozott a javaslat elfogadása ellen, melyet azzal a módosítással fogadott el a közgyűlés, hogy csak a 16—17 éves kortól kezdve tegyék kötelezővé a leventeszolgálatot.

Mielőtt télikabát szükségle-tét beszerezné, okvetlen látogassa meg T A N A I divatházát, hol előnyösen, olcsón és jól vásárolhat óriási választék mellett. TANAI divatháza „Merkur” bevásárlási helye.

Hallotta? . . .

— hogy *Kollár Livia*, a csabai színtársulat fiatal, sőt legfiatalabb szubrettje felbontotta szerződését és már el is utazott Csabáról. Hír szerint férjhez megy a szép *Livia* egy dúsgazdag földbirtokos 22 éves fiához, aki jelenleg a budapesti egyetem gyógyszerészeti fakultásának hallgatója.

ÖSZRE cipőt, ka-tótt bluzt és kötött kabátot előnyösen TANAI-nál vehet. „Merkur” bevásárlási helye.

Hallotta? . . .

— hogy *Maczák János*, akit nem minden ok nélkül bocsátottak el a csabai Városi Villamos Mű szolgálatából, nagyszabású közgazdasági tanulmányt írt az ÖKÖL legújabb számában a villamos mű alkalmazottainak nyugdíj- és fizetésrendezéséről. Régebben „köz- és váltó ügyvédnek” nevezték a fiskálisokat. Nem lehetne-e *Maczák* urat ezért a nagyhorderejű tanulmányaért a „köz- és váltó-gazdász” címmel kitüntetni?

Itt az ősz! Olvasson . . .

HORVÁTH JENŐ gyulai könyvkereskedése modern kölcsönkönyvtárából minden könyvujdonságot elolvashat havi

60
fillérért.

Hallotta? . . .

— hogy dr. *Szentgyörgyi* Albert szegedi egyetemi tanár, a világhírű vitaminkutató, kapta meg az idei orvosi Nobel-díjat.

— hogy *Révész* Ilonka és *Steiner* Sándor (Elek) november 4-én déli fél egy órakor a gyulai izr. templomban tartják esküvőjüket.

— hogy *Féja* Géza után *Kovács* Imrere a „Néma forradalom” szerzőjére is rájárt a rud. A törvényszék bünyösnek mondotta ki kétrendbeli sajtó útján elkövetett osztályellenes izgatás és nemzetgyalázás vétségében és három hónapi fogságra ítélte. Egyben elrendelte a könyvének eldobását. Az ítélet nem jogerős.

KÖZGAZDASÁG

Eladják, lebontják, vagy mit csinálnak vele?

Kalandos hírek keringenek a volt Reisner-malom sorsa felől

Gyula legnagyobb gőzmalma, a volt Reisner-malom, hosszas vizsontagság után tudvalevőleg az Egyesült Malomipar rt. birtokába került. Az új tulajdonos nem más, mint a Pénzügyi Központ által alapított csucsszervezete azoknak a fővárosi és vidéki gőzmalmoknak, amelyeknél a P. K. anyagilag érdekelve volt és amelyek a rossz üzletmenet következtében végleg a P. K. nyakába szakadtak. A Reisner-malom üzeme egyideig zavartalanul folyt az új éra alatt és azt hihette volna mindenki, hogy a tőkeerős új vezetés virágzó vállalatot fog belőle csinálni.

Ámde nem így történt. A liszt-export nehézségei miatt nincs malomkonjunktúra és a Molinum, illetve a Pénzügyi Központ elhatározta a veszteséggel dolgozó vidéki malomvállalatainak gyors likvidálását. Ez lett a sorsa a gyulai malomnak is: kimondották felette a halálos ítéletet. Idáig még nincs a dologban semmi kifogásolnivaló, mert egy nagy pénzügyi intézet nem a szív szavára hallgat, hanem a rideg ész számításai alapján intézi üzleti ügyeit. Ha valamelyik vállalata veszteséges, úgy tul kell adni rajta. Csakhogy a gyulai malom eladása körüli kísérleteknek van valami mellékzöngéje. Értesülésünk szerint a P. K. nemcsak eladni akarja a malmot, hanem olyan vevőt keres, aki nem viszi tovább a malomüzletet, hanem lebontja és végleg megszünteti a malmot. Ugy látszik a Molinum ily módon akarja megmaradó malmait jövedelmezővé tenni.

Gyula város vezetősége nem fogadta egykedvűen ezeket a káros híreket, hanem megérdeklődte a Molinumnál, hogy mik a tervei a gyulai malmot illetően. A válasz — sajnos — kedvezőtlen volt, mert igazolta a megszüntetés szándékát. A gyulai malom felett megkondukt tehát a halálharang. És akadt is már reflektáns a malomra egy olyan gyulai tőkés személyében, aki az utóbbi időkben minden üzletet magához próbál ragadni. Azonkívül a két kisebb gyulai malom, szövetkezve a közeli kör-

nyék apró malmaival, még tetemes anyagi áldozat árán is meg akarja szüntetni az erősebb versenytársat. Azt beszélnek, hogy ezek a kis malmok egymással szövetkezve pénzt kínáltak fel az említett vállalkozónak a malom megvételére. Ezzel a hozzájárulással azután jó üzlet volna a malom lebontása, a gépek, építkezési anyag és a hat holdnyi terület értékesítése, azzal pedig ugyan ki törődik, hogy Gyula városa, mely gyáripari üzemekben amugyis szegény, elveszteni ezzel egyetlen ipari gőzmalmát és a malomban most dolgozó munkások elveszitenék kenyérüket.

Gyula városát nem szabad kiszolgáltatni a jelenlegi két kisebb vámmalom konkurrencianélküli árpolitikájának. A kitűnő gyulai buzákat nem habzsolhatja fel a spekuláció, annak liszt alakjában kell innen továbbmennie. A gazdálkodó társadalomra nézve is káros volna a nagy tárolókapacitású malom megszűnése. Mindezek a körülmények azt parancsolják, hogy a Reisner-malmot ne dobják oda áldozatul az ócskások haszonéhes spekulációjának, hanem maradjon meg változatlanul mai mivoltában.

A VISSZHANG szerkesztősége érdeklődött a malom gyulai vezetőségénél a vállalat további sorsa iránt, a helybeli körlátolt hatáskörű vezetők azonban természetesen elzárkóztak a részletes felvilágosítás elől. Annyit azonban mindenestre megtudtunk, hogy a malom eladó, még pedig lebontás céljaira és hogy kik azok a reflektánsok, akik a malmot ily célra meg akarják vásárolni. Ennek a nagy körültekintéssel kiépített veszedelmes tervnek nem szabad megvalósulnia. S hogy ez be ne következhesse, lapunk komoly akciót indít, melynek részleteiről már legközelebb be fogunk számolni.

Hallotta? . . .

— hogy kedden nyílt meg az országgyűlés harmadik ciklusa. Dr. Korniss Gyula és dr. Bobory György lettek a Ház új alelnökei.

KIRÁLY MOZGÓ

Gyula, Br. Wenckheim B.-u. 9.
Telefon: 182.

Október 30-án, szombaton:

Dorothy Lamour, Gilbert Roland
főszereplésével

MADRIDI EXPRESS

Október 31-én, vasárnap,
november 1-én, hétfőn:

Ünnepi műsor!

Kiss Ferenc, Egrő Mária, Nagy György,
Berky Lili, Pethes Sándor főszereplésével

PERGŐTŰZ

November 3-án, 4-én,
szerdán, csütörtökön:

Romantikus operett. Ágay Irén, Hans
Jaray főszereplésével

Hercegnő csókja

és a remek kísérő műsor.

Előadások kezdete: vasár- és ünnepnap
2, negyed 5, háromnegyed 7 és 9 órakor,
hétköznapokon negyed 5, háromnegyed 7
és 9 órakor.

Hallotta? . . .

— hogy a Hutter-Lever cég nagy-szabású mosópor-propagandaüzem céljára félévre bérbe akarta venni a Kereskedelmi Banktól a volt Nádor-szálloda földszinti helyiségeit. A bank nem reflektált a bérleti ajánlatra, mert más tervei vannak a Nádorral.

5 Pengő a VISSZHANG

Égész évi előfizetési díja

Előfizetéseket felvesz:

Békéscsabán:

a Csaba Hírlapiroda, Andrassy-ut 6.

Gyulán:

a Schenk Hírlapiroda
és a Kiadóhivatal (Vad-u. 3.)

Hallotta? . . .

— hogy 60 kiló braziliai nyers kávé kapott a Magyar Vöröskereszt Egylet békéscsabai választmányára kardcsonti szétosztásra a központtól. A kávéadagokat szeretetsomagokhoz csatolják és a jótékony egyesületek útján fogják szétosztani.

100

névjegy 2 pengő

(bármilyen alak és szöveggel)

Leopold-nyomda

Gyula.

MÁVAUT AUTÓBUSZMENETREND

Érvényes 1937. október 2-től.

Békéscsaba—Gyula

8.20 12.45 i. Békéscsaba
"Csaba"-szálló é. 10.55 13.10
8.50 13.10 é. Gyula városháza i. 10.20 12.40

Békéscsaba—Szarvas

13.20 ind. Békéscsaba
"Csaba"-szálló ér. 8.10
14.14 ér. Kondoros ind. 7.14
14.55 ér. Szarvas ind. 6.30
* Csak hétköznap közlekedik.

Békéscsaba—Szeghalom—Püspök- ladány—Hajdusoboszló—Debrecen

— — — i. Békéscsaba
Máv. p. u. é. — 18.05
6.00 13.20 i. Békéscsaba
"Csaba"-szálló é. 8.10 18.00
6.17 13.39 é. Békés i. 7.51 17.41
6.35 13.55 é. Mezőberény i. 7.35 17.25
7.22 14.41 é. Szeghalom p. u. i. 6.48 16.38
7.48 15.05 é. Füzesgyarmat i. 6.22 16.10
8.40 — — é. Püspökladány i. — 15.23
9.19 — — é. Hajdusoboszló i. — 14.43
9.55 é. Debrecen Arany Bika szálló i. 14.10

Békéscsaba—Gyula—Kétegyháza— Elek

12.45 ind. Békéscsaba
"Csaba"-szálló ér. 10.55
13.20 ind. Gyula városháza ér. 7.45
13.55 ér. Kétegyháza p. u. ind. 7.10
14.25 ér. Elek ind. 6.40

Hallotta? . . .

— hogy a belügyminiszter felül-
vizsgáltatja a békésmegyei karitatív
és jóléti intézményeket. A kiküldött
miniszteri bizottság már megérkezett
Gyulára.

Békésmegyeiek szállodája
Budapesten a

METROPOLE

Rákóczi-ut 58. a város szí-
vében 150 szobás modern
családi szálloda minden ké-
nyelemmel. Kávéházában
Pest és a vidék előkelő kö-
zönsége találkozik. — A
János Vitéz Sörözőben a
rádióból közismert Csóka
Feri és tempós cigányai
játsszanak esténként. — A
gyönyörű Téli kertben
délután és este tánc. Vi-
rány amerikai rádiózene-
kara. A télikertben és a
Sörözőben SEBŐ Miklós
rádióénekes énekel.
Lapunk olvasóinak lemér-
sékelt szoba és penzióárak.
Telefon 1-389-50.

„KÁRPÁTIA” védjegyű kézimunka torontáli szőnyeget

kérjen. Ez biztosítja a
legjobb minőséget.

Minden szaküzletben
kapható.

VISSZHANG

Társadalmi, közgazdasági és kritikai
riportujság.

Megjelenik minden vasárnap

Felélős szerkesztő és kiadó:

VERMES ERNŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BÉKÉSCSABÁN, Andrassy-ut 6.

„Csaba” Hirlapiroda. Tel. 148.

GYULÁN, Vad-ucca 3. Tel. 31.

Előfizetési díj egy évre 5 pengő.

Hatóságoknak, vállalatoknak, pénzinté-
zeteknek mellékkiadványokkal együtt
30 pengő.

Hirdetések hasábmillimétersoronként 10 f.

Nyomatott Leopold Sándor nyomdájában
Gyulán.

Békésmegyei Kereskedelmi Bank R.T.

a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank leányintézete

Telefon:
43 és 82 szám.

Békéscsaba,

Sürgőnycím:
Commerz, Bcsaba

Szent István-tér 3.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.

A FUTURA főbizományosa. Mindennemű termények vétele, eladása.

Érdekkörébe tartozik a

Mezőgazdasági Közraktárak R. T.

1000 vagon befogadóképességű raktárházaival

Telefon 215.

Békéscsaba, Andrassy-ut 54.

Telefon 215.

Közraktári jegyek kibocsátása, ezekre lombardkölcsonők folyósítása.

Kezelésében áll a

Máv. Hivatalos Menetjegyiroda.